

i et fast bestemt Spor, tror jeg rigtig nok at det er Almueundervisningen og Alt, hvad dertil hører. Det forekommer mig derfor at det vilde være heldigt at bevare de bestaaende Seminariedirektioner som et konservativt Element, der kunde regulere Forholdene i Tilfælde af, at der gjorde sig for stærke radikale Tendenter gjældende hos en eller anden af de Tilsynshavende, der i den kommende Tid maatte blive udmeldt. Man kan nemlig gjøre temmelig sikker Regning paa, at de bestaaende Seminariedirektioner som Regel ville repræsentere det konservative Standpunkt og jeg mener derfor at tale i det sunde og sande Fremskridts Navn, naar jeg anbefaler ikke at ophæve den bestaaende Ordning, som allerede har haft en lang Tids Hævd, men lade den blive og gjøre den saa frugtbringende som muligt; thi til et sundt og sandt Fremskridt hører nemlig dette, at der skal være et bevægende Element, som kommer med Forslag til noget Nyt, og saa et, som holder igjen, som prøver og overveier og sørger for, at det Uprøvede, det Umødne, det, som man helst skal være fri for, bliver holdt borte. Med disse Bemærkninger skal jeg, idet jeg udtaler min Tak til den høitæredede Minister, fordi han har forelagt Lovforslaget, tillade mig at anbefale det til Thingets Velvillie til Overgangen til 2den Behandling og til eventuel Prøvelse i et Udvalg.

Th. Nielsen: For en Del Aar tilbage sysselsatte de lovgivende Forsamlinger sig meget ofte med Forslag om Uddannelsesmaaden af Lærere, Seminariers Medlæggelse og Examenstkommisjoner. Det var et meget rigt Emne, med hvilket Lovgivningsmagten da befattede sig. I de senere Aar, ja, man kan vel endog sige, siden Lov 25de Juli 1867 om Examenstkommisjoner for Skolelærere har der været nogenlunde Ro i dette Forhold. Ved Lov af 15de Februar 1857, der rigtig nok bærer til Overskrift: Om Seminarieførstanderes Lønning, men egentlig handler om Organisationen af Statsseminarierne i det Hele samt om Oprettelsen af Examenstkommisjoner, blev der unægtelig gjort et ikke ringe Fremskridt. Denne Lov stod jo i nær Forbindelse med Reformloven af 8de Marts 1856, og den kom ogsaa omtrent i Følge med denne Lov om en Reform af Almuefolevæsenet i det Hele. Jeg har den Opfattelse, at Lov af 8de Marts 1856 i det Hele og Store har haft en gavnlig Virkning og har mange gode Elementer i sig. Det samme gjælder om Loven af 1857, hvorved der gjordes det meget betydelige Fremskridt, at Seminarierne i Stedet for at

være toaarige, bleve treaarige. Tidligere skulde de kun være toaarige med Undtagelse af Johstrup Seminarium, der, saa vidt jeg veed, allerede paa et tidligere Tidspunkt har været treaarigt. Men fra den Tid fik alle Seminarierne 3 etaarige Klasser. Det var det ene Fremskridt, som stete den Gang, og det andet var, at der blev oprettet Examenstkommisjoner. Før havde de Mænd, der skulde uddanne sig til Skolelærergerningen, enten at gaa Seminarieveien eller i hvert Fald at aflægge deres Prøver ved Statsseminarierne, men fra den Tid blev der oprettet Examenstkommisjoner, ved hvilke ogsaa Folk, der havde forberedt sig udenfor Seminarierne kunne tage deres Examen. Denne Examen skulde Examenstkommisjonerne afholde i Odense, Aarhus og Kjøbenhavn, saa vidt jeg husker, i hvert Fald afvejlende paa forskellige Steder i Riget — jeg tror nok, at det hed saaledes uden nærmere Betegnelse. Man var imidlertid ikke i Længden tilfreds med denne Ordning. Man paastod, at den var altsfor fordelagtig for Seminarierne, fordi de ved Statsseminarierne uddannede unge Mennesker bleve examinerede af deres egne Lærere, ja endog i Henhold til en Bestemmelse af Mai 1857 kunde aflægge deres Prøve i to Dele, en første Del og en anden Del, hvorimod de øvrige unge Mennesker, som ikke havde uddannet sig ved Seminarierne og vilde tage deres Examen ved Examenstkommisjonen skulde tage denne paa en Gang. Man mente desuden, at Lærerne ved Statsseminarierne vare vel tilbøjelige til at favorisere deres egne Elever, og fra den anden Side blev det saa til Gjengæld sagt, at Fordringerne ved Examenstkommisjonen vare ringere end ved Statsseminarierne, kort sagt, man mente, at der var Ulighed til Stede. Man var altsaa utilfreds med denne Ordning og endte da med at vedtage Loven af 25de Juli 1867, der jo for saa vidt stiller Alle lige, som de unge Mennesker, der havde været paa Statsseminarier, tillige derefter have at aflægge deres Prøve ved Examenstkommisjonen. Der kom altsaa efter denne Tid Lighed til Stede, og siden den Tid har der jo, som jeg allerede har nævnt i Begyndelsen af mit Foredrag, været Ro paa dette Omraade, det vil sige, der er ikke kommet Forslag hverken til Seminarernes Omdannelse og et heller til Forandring i den bestaaende Examen. Der er ganske vist foregaaet nogle Forandringer ad administrativt Bei med Hensyn til Examenbestemmelserne, men dem skal jeg ikke komme nærmere ind paa her. Men siger man da: nu er det jo 20 Aar siden, er der da ikke stet Fremskridt